

APRÓ TIBOR

tanár

Általános Iskola

Újkígyós

Vojnits András: Magyarország nemzeti parkjai, országjáró séták Országjáró séták nemzeti parkjainkban

*Földrajztanáraimra emlékezve**

Ha kézbe vesszük a 17×24 cm méretű, tűzött, könnyen kezelhető, terjedelmében optimális, tömör ismereteket oldottan megfogalmazó 33 oldalas kis könyvet, akkor a neves könyvkiadó, a CORVINA 2006-ban megjelentetett esztétikus, művészien megszerkesztett „könyvalbumát” ismerhetjük meg.

A „Magyarország nemzeti parkjai, országjáró séták” címet viselő kiadvány szerzője Vojnits András. Mivel könyvalbumnak neveztem e könyvet, a szerzőn kívül illik köszönteni azt a 16 fotóművészt, akiknek 69 színes képe kiválóan erősíti, színesíti a jól olvasható, szórakoztató, ismeretgazdag szöveget.

Engedjük szabadjára képzeletünket, a könyv borítóját egybenyitva röppenünk fel az ünnepi fehér ruhában útrakelő, a Fertő vidékéről repkedő kócsagokkal. Látogassuk meg velük nemzeti parkjainkat, miközben a kolofonban megnevezett fotóművészek totál és kistotál színes felvételeiben gyönyörködünk. Páratlan utazás lesz!

Első állomásunk a VILÁGÖRÖKSÉG kincsei között tündöklő Hollókő vára, melynek fotósa Nagygyörgy Sándor. Az üde kép méltóképpen szolgálja az „egyedülálló”, ún. „hungarikumok” megismertetését szorgalmazó szerzői beköszöntőt. A Hollókőre utazók a **Bükk Nemzeti Parkba** érkeznek, ahol a palóc népviseletet még használó lakóknak a kristálytiszt levegőjű vidék tornácos házai ma is lakóhelyül szolgálnak. A település fölött magasodó, ma már romos vár környékéről gyönyörű kilátás nyílik a kéklő Bükkre (5. sz. fotó). Hollókő 1989 óta a kulturális világörökség része. Útitársaink, a nagy kócsagok már a Szalajka-völgy irányába tartanak. A Szalajka lépcsőkön haladó, csobogó vize kellemes látvány. A természet csodáin kívül az ún. épített környezet ipartörténeti vonatkozásait, a hutákat tekintjük meg, majd e táj értékes ménesét, a lipicai állományt láthatjuk a lankás völgyben megbúvó karámban, melyet a 16. sz. fotó rögzít. Az 1976-ban alakult Bükk Nemzeti Park felelősséggel védi a hegység természetét értékeit.

Most az Északi-középhegység keleti részébe, az **Aggteleki Nemzeti Parkba** érkezünk, melyet az UNESCO 1995-ben a világörökség részévé fogadott. A 20.169 hektár területen fekvő bioszféra-rezervátum bővelkedik barlangrendszerekben. A 19 méteres Csillagvizsgálót – hazánk legnagyobb állócseppkővét – a Baradla-Domica-barlangrendszerben nézzük meg, majd a 9. sz. fotón látható Béke-barlangba igyekszünk. A gyógyító klíma hatására energiánk megsokszorozódik a pazar szín- és formavilágú cseppkővek láttán.

* Álljon itt a nevük is: Körmeny Erzsébet, Cz. Kiss Ferencné (Újkígyós), Domokos György (Gyula) (A szerző)

Túrávezető fehér kőcsagjaink hazánk sík vidékére, a Hortobágy irányába repülnek, hogy világörökségi sétánkat „Lenn az alföld tengersík vidékén” folytassuk. A délibábos pusztán, „a méneseknek nyargaló” futásában (45. sz. fotó), az értékes magyar hungarikumnak minősített szürkemarka gulyában, a vakszikes foltokban, a nádasokban fészkelő kanalasgémben (44. sz. fotó), a löszpuszta tengernyi virágában, a tündöklő őszirózsa pusztai világában gyönyörködünk. „Szép napja volt életemnek” felkiáltással veszünk búcsút a 82.000 hektáron elterülő, 1973-ban elsőként létrejött **Hortobágyi Nemzeti Park**tól.

Az ország keleti részét elhagyva folytassuk tovább világörökségi sétánkat! Átrepülünk kőcsagjainkkal a **Kiskunsági Nemzeti Park** területén, mely a Duna–Tisza közét fogja át. A szikes puszta lilavirágos óriási virágcsokor (51. sz. fotó) a magasból nézve is felismerhető. Az **Ópusztaszeri Nemzeti Emlékpark** felett elhaladva beszélgetük a magyarság 1100 éves kárpát-medencei történetét megörökítő Feszty-körképről. A Dunán túljutva a **Balaton-Felvidéki Nemzeti Park** nyugalmas, napsütötte békés tájegységét az emblemikus jelentőségű 11. sz. fotó (Patyí Árpád képe) szemlélteti. Kisvártatva Közép-Európa harmadik nagy tavához, a magyar–osztrák határ között elterülő Fertőhöz érünk. A náddal borított, vizes élőhelyen fészkelő nagy kőcsagok (37. sz. fotó), a borítón megörökített túrávezető fehér kőcsagjaival is visszaérkeztek szálláshelyükre, az otthont nyújtó Fertő vidékére. Az 1991-ben alapított **Fertő-Hanság Nemzeti Park**ról tudni kell, hogy 2001 óta a világörökség része. Három tájvédelmi körzete (a szigetközi, soproni és pannonhalmi) természeti látnivalói közül a Nagycenken található hársfasorában, Pannonhalma arborétumában és Sopron botanikus kertjében gyönyörködünk. Miközben búcsút intünk a Fertő tájának, nézzük meg a 38. sz. festői szépségű fotót, mely e nemzeti park emblemikus poszttere (Kalotás Zsolt felvétele). A háttérben emelkedő hősípkás Scheeberget még messziről – az Őrség Nemzeti Parkja felé haladva – is látni.

Az egykori magyar „önálló”, azaz „gyepüvédő”, határbiztosító – 43.933 hektárnyi területen létesült – **Őrségi Nemzeti Park** valóságos kultúrtáj. A „szerek” egyedisége a település-szerkezet kialakításában ma is tapasztalható (Szalafő, Őriszentpéter, Nagyrákos). Különösen jellemző kép tárul elénk a Pityerszerről készített 68. sz. fotóról, mely Mánfai György munkája. A keleti-alpesi klímájú tájegységtől, 10. nemzeti parkunktól ragyogó napsütésben a kámi arborétum sok színben pompázó erdőrézslétével búcsúzunk, amit Hortobágyi Tibor kapott lencsevégre.

Páratlan országjáró sétáinkon még megcsodáltuk a Zsenneyi tölgyfát, ami az ország legnagyobb élő fája. Az Őrségben található tölgyfamatuszálem ékesíti a PRONATURA-emlékérmet. Az Európa-hírű Kővágóörs „kötengereit” éppenúgy bejártuk, mint az Ipoly völgyében a Mikszáth Kálmán regényeiből ismert helyszíneket, melyek a szklabonyai születésű író korában is léteztek. A **Duna–Dráva Nemzeti Park** történelmi emlékhelyét, a mohácsi csatára emlékeztetőt sem hagyhattuk ki.

Élményekkel teli órákat nyer az is, aki az egységes szerkesztői szándékkal, művészi képszerkesztéssel, tetszetős tipográfiával létrejött kis könyvet, az igazi könyvalbumot áttanulmányozza. Olvassa el, érdemes!

